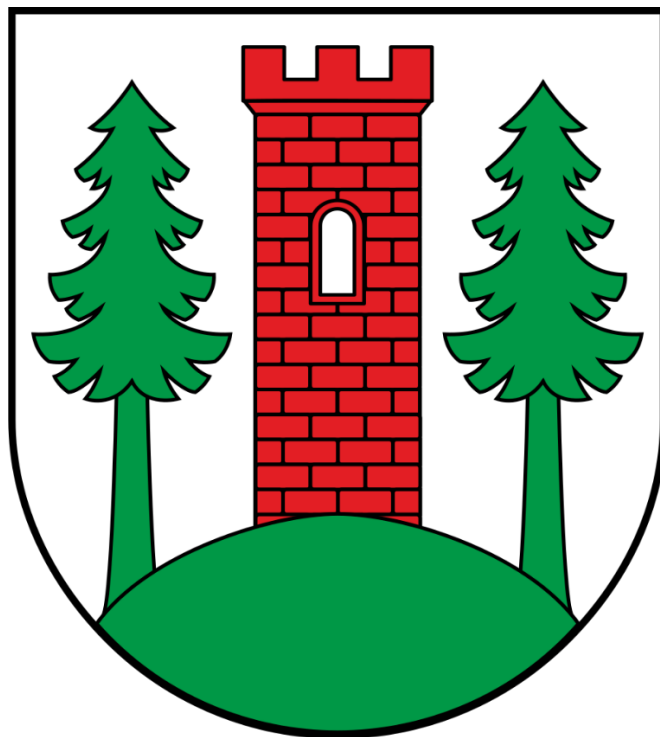

OBJAŚNIENIA
DO PROJEKTU
BUDŻETU GMINY CZARNY BÓR
NA 2026 ROK

SPIS TREŚCI:

Informacja wstępna	3
Dochody	3
Wydatki	9
- Rolnictwo i łowiectwo	12
- Leśnictwo	12
- Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	12
- Transport	12
- Turystyka	13
- Gospodarka mieszkaniowa	13
- Działalność usługowa	13
- Administracja publiczna	14
- Urzędy naczelnych organów władzy publicznej	15
- Obrona narodowa	15
- Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	15
- Obsługa długu publicznego	15
- Różne rozliczenia	16
- Oświata i wychowanie	16
- Ochrona zdrowia	17
- Pomoc społeczna	17
- Edukacyjna opieka wychowawcza	18
- Rodzina	18
- Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	19
- Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	20
- Kultura fizyczna i sport	21
Wynik budżetu, przychody i rozchody	21
Inwestycje	22
Informacja o przewidywanym stanie mienia komunalnego	24
Wykaz zadań realizowanych na podstawie umów i porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego	25
Wykaz zadań realizowanych z zaangażowaniem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej	26
Wykaz zadań realizowanych z zaangażowaniem środków pochodzących z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19	27
Wykaz zadań realizowanych z zaangażowaniem środków pochodzących z Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych	27
Uwagi końcowe	28

INFORMACJA WSTĘPNA

Rozpoczynając prace nad projektem budżetu gminy na 2026 rok, podobnie jak w latach poprzednich, wzięto pod uwagę przede wszystkim prognozowane wykonanie planu dochodów i wydatków z 2025 roku, z uwzględnieniem zmian, co do których istnieje duże prawdopodobieństwo, że nastąpią, jak również z pominięciem pozycji, które miały charakter jednorazowy i incydentalny. Ponadto do planu wprowadzono wpływy z tytułu podatków i opłat lokalnych wg projektowanych na 2026 rok stawek, które będą wyższe średnio o ok. 4,5%, w porównaniu z rokiem bazowym.

Planując dochody i wydatki budżetu gminy na 2024 rok uwzględniono:

- dochody budżetu gminy według ustawy o finansach publicznych oraz ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego,
- projektowane kwoty dotacji celowych na realizację zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych ustawami zgodnie z pismem Wojewody Dolnośląskiego FB-BP.3110.22.2025 z dnia 24.10.2025 r. oraz pismem DWB-3122-20.2025 z dnia 23.10.2025 r. Delegatury Krajowego Biura Wyborczego,
- projektowane kwoty udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych (PIT), udziałów w podatku dochodowym od osób prawnych (CIT) oraz subwencji na podstawie pisma Ministra Finansów ST3.4750.26.2025 z dnia 14.10.2025 r.,
- projekty planów finansowych składane przez kierowników poszczególnych jednostek organizacyjnych gminy i innych jednostek, w tym sołectw w zakresie wydatków budżetowych dokonywanych w ramach funduszu sołeckiego.

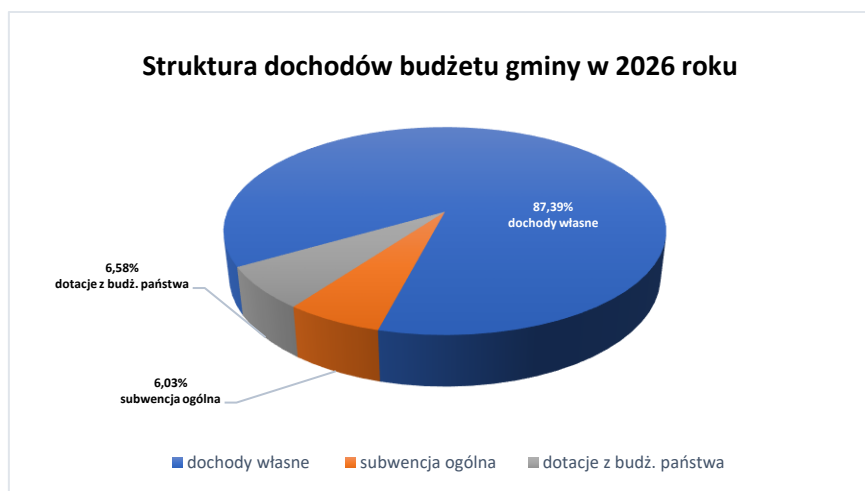
DOCHODY

W projekcie budżetu 2026 roku prognozuje się dochody w wysokości: 59.700.000,00 zł.

Na powyższą kwotę składają się:

1) dochody własne	52.173.520,99 zł,
w tym:	
- udziały w podatku dochodowym od osób fizycznych	17.061.665,00 zł,
- udziały w podatku dochodowym od osób prawnych	800.362,00 zł,
2) subwencja ogólna	3.598.063,00 zł,
3) dotacje celowe z budżetu państwa	3.928.416,01 zł.

Udział procentowy w dochodach ogółem ww. źródeł dochodów budżetowych w 2026 roku przedstawia poniższy wykres:

Planowane na 2026 rok dochody gminy Czarny Bór z udziału w PIT i CIT oraz wysokość subwencji ogólnej zostały ustalone przez Ministerstwo Finansów na podstawie kwot przyjętych w projekcie ustawy budżetowej na 2026 rok. W tym miejscu należy zauważyć, że wyliczeń dla poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego (jst) dokonano według zasad określonych w uchwalonej 1 października 2024 r. nowej ustawie o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Przyjęte w nowej ustawie przepisy zmieniły zasady finansowania jst. Podobnie jak w 2025 roku, w porównaniu z latami ubiegłymi w przypadku Gminy Czarny Bór, istotnie zwiększyła się kwota udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych, przy jednoczesnym zmniejszeniu poziomu subwencji ogólnej przekazywanej corocznie z budżetu państwa.

Dotychczas podstawą dochodów jst były określone w ustawie części podatków dochodowych (PIT i CIT), płaconych przez mieszkańców danej jst. Od 2025 roku przychody samorządów z CIT i PIT zależą od dochodów podatników mieszkających na terenie danej jednostki. Zgodnie z założeniami nowej ustawy samorządy będą otrzymywać odpowiedni procent dochodów podatnika. Gminy będą otrzymywać 7,0% dochodów podatników podatku PIT zamieszkałych na jej obszarze, oraz dodatkowo: 1,6% dochodów podatników podatku CIT, posiadających siedzibę na obszarze danej gminy. Do 2024 roku samorządy otrzymywały zdefiniowaną w ustawie część podatku PIT i CIT płaconego przez podatników zamieszkujących daną jst. Oznaczało to, że w przypadku obniżenia samej stopy procentowej podatku PIT czy CIT lub zmniejszonych wpływów do budżetu państwa z ww. tytułów, samorządy otrzymywały mniejsze środki. Zapisy nowej ustawy o dochodach jst, co do zasady mają uniezależnić dochody własne samorządów od zmian podatkowych wprowadzanych przez władze centralne, ponieważ samorządy będą otrzymywać dany procent od dochodu podatników z danego obszaru jst.

Na uwagę zasługuje fakt, że Ministerstwo Finansów błędnie obliczyło udział gminy we wpływach z podatku CIT na 2025 rok. Tym samym na 2026 rok kwota planowana uwzględnia wypłatę wyrównania za 2025 rok.

Nowa ustawa o dochodach jst wprowadziła także pojęcie potrzeb finansowych jst, według których ustalana będzie wysokość subwencji ogólnej dla samorządu z budżetu państwa. Potrzeby dzielą się na pięć kategorii:

- potrzeby wyrównawcze – dotyczą jednostek samorządu terytorialnego, które nie osiągają poziomu zamożności zdefiniowanego w ustawie; w przypadku nieosiągnięcia przez JST danego poziomu zamożności, ustala się wysokość środków przeznaczonych dla danej JST z subwencji ogólnej;
- potrzeby oświatowe – ustawodawca wymienia konkretne obszary oraz wskaźniki powiązane z kategorią potrzeb oświatowych; należą do nich m.in. wysokość wydatków na pensje nauczycieli, liczba uczniów w szkołach i przedszkolach czy ogólna sytuacja finansowa JST;
- potrzeb rozwojowych – dotyczą wsparcia potrzeb inwestycyjnych samorządów;
- potrzeb ekologicznych – dotyczą JST, na terenie których znajdują się prawnie chronione obszary o szczególnych walorach przyrodniczych, np. parki narodowe, rezerваты przyrody czy tereny Natura 2000;
- potrzeby uzupełniające.

Zgodnie z pismem otrzymanym od Ministra Finansów i Gospodarki, wysokość poszczególnych potrzeb finansowych, które miały wpływ na wysokość subwencji ogólnej w 2026 r. kształtuje się następująco:

• potrzeby wyrównawcze	–	0,00 zł;
• potrzeby oświatowe	–	10.268.403,00 zł;
• potrzeby rozwojowe	–	1.221.274,00 zł;
• potrzeby ekologiczne	–	203.560,00 zł;
• potrzeby uzupełniające	–	2.433.229,00 zł.

Każda z powyższych kwot potrzeb została zidentyfikowana za pomocą wskaźników określających stopień konieczności wsparcia samorządów środkami z budżetu centralnego.

Odnosząc się do wysokości kwoty potrzeb oświatowych, która mogłaby być utożsamiana z obowiązującą w latach ubiegłych częścią oświatową subwencji ogólnej, należy zaznaczyć, że w dalszym ciągu nie pokrywa ona całości niezbędnych środków, które zostały zaplanowane w budżecie gminy na szeroko pojęte działania oświatowe. Stąd też podobnie jak w latach poprzednich nadwyżka planowanych na oświatę wydatków ponad kwotę zapewnianą przez budżet centralny obciąża budżet gminy.

Poza subwencją ogólną i udziałem w podatkach PIT i CIT w zakresie kwot przekazywanych gminie z budżetu państwa, zaplanowano na 2026 rok wpływy w następujących kwotach:

- 2.009.400,- zł z tytułu dotacji celowych z budżetu państwa na realizację zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, w tym zadań:
 - realizowanych przez pracowników Urzędu Gminy w zakresie spraw obywatelskich w kwocie 38.980 zł,
 - związanych z dokonywaniem aktualizacji rejestru wyborców w kwocie 1.020 zł,
 - z zakresu obrony narodowej w kwocie 500 zł,
 - z zakresu polityki społecznej i pomocy rodzinom w kwocie 1.968.900 zł;
- 502.226,01,- zł z tytułu dotacji celowych z budżetu państwa na dofinansowanie realizacji własnych zadań gmin, z zakresu:
 - obrony narodowej w kwocie 28.151 zł,
 - polityki społecznej i pomocy rodzinom w kwocie 474.075,01 zł;
- 1.416.790,- zł z tytułu dotacji celowych z budżetu państwa na dofinansowanie realizacji inwestycji, z zakresu:
 - usuwania skutków klęsk żywiołowych w infrastrukturze drogowej w kwocie 1.116.790 zł,
 - obrony narodowej w kwocie 300.000 zł.

Łączna kwota dochodów bieżących z tytułu dotacji celowych z budżetu państwa na 2026 rok wynosi 2.511.626,01 zł, i stanowi 4,21% łącznej kwoty dochodów budżetu gminy.

Z punktu widzenia udziału w dochodach ogółem, najistotniejszą pozycją planowanych dochodów budżetu gminy na 2026 są dochody własne, których udział wynosi 87,39%. W ramach kwoty 52.173.520,99 zł dochodów własnych, zaprognozowano następujące wartości:

➤ <u>udziały w podatku dochodowym od osób fizycznych</u>	<u>17.061.665,00</u>
➤ <u>udziały w podatku dochodowym od osób prawnych</u>	<u>800.362,00</u>
➤ <u>wpływy z podatków</u>	<u>5.544.300,00</u>
w tym:	
• podatek od nieruchomości	4.261.000,00
• podatek rolny	155.000,00
• podatek leśny	114.800,00
• podatek od środków transportowych	852.000,00
• podatku dochodowego od osób fizycznych opłacanego w formie karty podatkowej, ryczałtu	1.000,00
• podatku od spadków i darowizn	10.000,00
• podatku od czynności cywilno-prawnych	150.150,00
➤ <u>wpływy z opłat</u>	<u>4.480.500,00</u>
w tym:	
• opłata skarbową	8.000,00
• opłata targowa	200,00
• opłata eksploatacyjna	1.320.000,00
• opłata za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	80.000,00
• część opłaty za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym	20.000,00

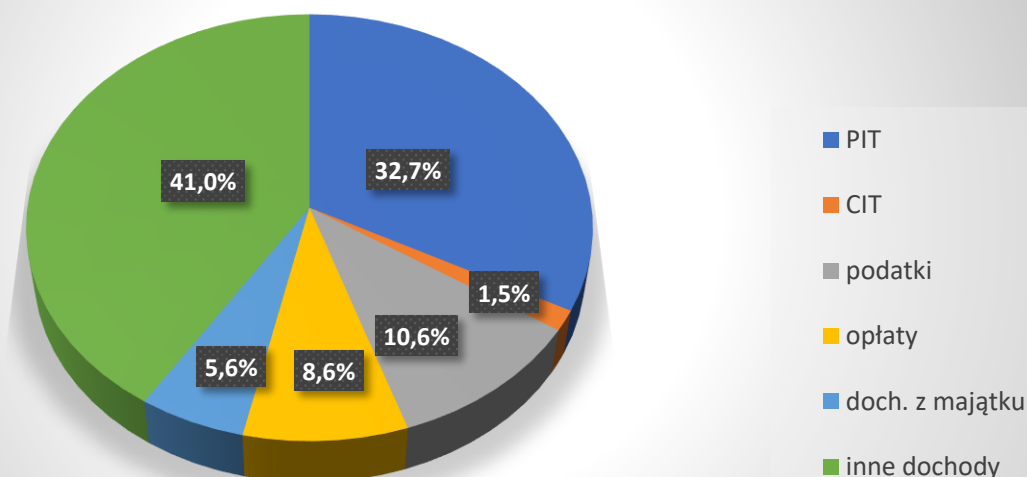
• opłata za gospodarowanie odpadami	1.850.000,00
• opłata z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości	204.000,00
• opłata za korzystanie z wychowania przedszkolnego	28.000,00
• wpływy z opłat za wyżywienie w żłobku, przedszkolu lub szkole	356.000,00
• inne opłaty	614.300,00
➤ <u>dochody z majątku gminy</u>	<u>2.915.471,00</u>
w tym:	
• dochody ze sprzedaży mienia	2.115.500,00
• dochody z najmu i dzierżawy	798.600,00
• dochody z tyt. przekształcenia praw własności	1.371,00
➤ <u>5% dochodów uzyskiwanych na rzecz budżetu państwa...</u>	<u>10.000,00</u>
➤ <u>wpływy z odsetek</u>	<u>25.239,39</u>
➤ <u>inne dochody</u>	<u>21.335.983,60</u>
w tym:	
• wpływy z usług	44.900,00
• dotacje na inwestycje z Rządowego Funduszu Polski Ład	8.395.351,00
• dotacja na realizację programu „Ciepłe Mieszkanie”	115.500,00
• dotacja na realizację programu „Czyste Powietrze”	38.500,00
• dotacje ze środków UE na realizację projektów i programów	12.641.910,62
• dotacja z budżetu państwa na współfinansowanie projektów UE	28.205,98
• wpłaty od innych gmin z tyt. uczęszczania dzieci do przedszkola	10.000,00
• wpływy z kosztów upomnień	2.116,00
• wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych	6.000,00
• pozostałe dochody	53.500,00

Z powyżej wskazanych wartości dochody uzyskiwane przez gminne jednostki budżetowe opiewają na kwotę 948.100,00 zł, z czego:

• dochody z majątku gminy (dochody z najmu i dzierżawy)	34.600,00
• wpływy z opłat (opłata za korzystanie z wychowania przedszkolnego oraz opłata za wyżywienie w żłobku, przedszkolu lub szkole)	384.000,00
• wpływy z programu „Aktywny Rodzic”	528.000,00
• inne dochody	1.500,00

Graficzne odzwierciedlenie struktury dochodów własnych planowanych na 2026 rok wg ich źródeł przedstawia poniższy wykres.

Struktura dochodów własnych w 2026 roku

Z uwagi na wysoką kwotę planowanych do uzyskania dochodów z tytułu dofinansowania zadań z Rządowego Funduszu Polski Ład oraz ze środków Unii Europejskiej, inne dochody stanowią najistotniejszą pozycję dochodów własnych.

Przy opracowaniu projektu uchwały budżetowej na 2026 rok uwzględniono wskaźniki przyjęte do opracowania projektu budżetu państwa, w tym: wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych na poziomie 3,0%, zgodnie z Wytycznymi dotyczące stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw (aktualizacja lipiec 2025 r.). Prognozowania kwot dochodów bieżących na 2026 r. dokonano w szczególności w oparciu o aktualnie obowiązujące przepisy oraz dane wynikające z ewidencji podatkowej gminy. Charakterystykę i metodę obliczenia najistotniejszych pozycji dochodów bieżących zamieszczono poniżej.

W zakresie planowanych wpływów z podatku od nieruchomości uwzględniono wartości określone w Obwieszczeniu Ministra Finansów i Gospodarki z dnia 1.08.2025 r. w sprawie górnych granic stawek kwotowych podatków i opłat lokalnych na rok 2026 oraz powierzchnię nieruchomości, wynikającą z ewidencji podatkowej, zadeklarowaną przez podatników, wg stanu na dzień 30 września 2025 r.

Wpływy z podatku od środków transportowych zaplanowano wg planowanej liczby pojazdów przemnożonych przez stawkę odpowiednią do rodzajów pojazdów.

Organ stanowiący gminy przy ustalaniu stawek podatku od środków transportowych na dany rok podatkowy uwzględnia stawki minimalne i maksymalne określone przez ministra właściwego do spraw finansów. Dla 2026 roku wysokość minimalnych stawek wynika z Obwieszczenia Ministra Finansów i Gospodarki z dnia 12.10.2025 r. w sprawie stawek minimalnych podatku od środków transportowych obowiązujących w 2026 r., natomiast stawki maksymalne zostały określone, tak jak w przypadku podatku od nieruchomości w Obwieszczeniu Ministra Finansów i Gospodarki z dnia 1.08.2025 r. w sprawie górnych granic stawek kwotowych podatków i opłat lokalnych na rok 2026. W przypadku podatku od środków transportowych zaproponowane stawki na 2026 rok nie są stawkami maksymalnymi, a ich wysokość pozostanie na poziomie z 2025 roku.

Dochody gminy z udziału w opłacie eksploatacyjnej oszacowano na podstawie średniego wykonania dochodów z lat 2023-2025. Ta pozycja dochodów bieżących jest trudna do oszacowania. Opłata eksploatacyjna pobierana jest od przedsiębiorców z tytułu wydobywania kopalin ze złoża jest formalnie źródłem dochodów własnych gminy, ale tylko w odniesieniu do 60% jej wysokości. W pozostałym zakresie jest dochodem innych jednostek. Ponadto brak atrybutów władztwa organów gminy, zwłaszcza w odniesieniu do stawek tej opłaty oraz ewentualnego wprowadzania zwolnień powoduje, iż na wysokość wpływów z tejże opłaty samorząd gminy nie ma istotnego wpływu. Mechanizm redystrybucji środków z tej opłaty określa ustawa Prawo geologiczne i górnicze.

Wysokość dochodów budżetu gminy na 2026 rok z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi została oszacowana na podstawie złożonych deklaracji, obowiązujących stawek za odbiór odpadów komunalnych oraz z uwzględnieniem wpływów z egzekucji należności z lat ubiegłych. Z wpływów z tejże opłaty, zgodnie z art. 6r ust. 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach gmina pokrywa koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, które obejmują koszty:

- 1) odbierania, transportu, zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych;
- 2) tworzenia i utrzymania punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych;
- 3) obsługi administracyjnej tego systemu;
- 4) edukacji ekologicznej w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi.

W zakresie dochodów bieżących wpływy z podatku rolnego i leśnego oszacowano w sposób opisany poniżej.

Przy prognozowaniu wpływów z podatku rolnego przyjęto jako podstawę Komunikat Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 20 października 2025 r. w sprawie średniej ceny skupu żyta za okres 11 kwartałów poprzedzających kwartał poprzedzający rok podatkowy 2026, która wyniosła 66,42 zł za 1 dt, co oznacza spadek tej wartości w stosunku do roku ubiegłego o 23,1%. Prognozuje się, że taka sytuacja spowoduje zmniejszenie wpływów do budżetu gminy z podatku rolnego w 2026 roku.

Dochody z tytułu podatku leśnego założono na 2026 r. w kwocie uwzględniającej powierzchnię terenów leśnych zgłoszonych do opodatkowania wg stanu na dzień 30 września 2025 r. oraz kwoty wynikające z Komunikatu Prezesa GUS z dnia 17 października 2025 r. w sprawie średniej ceny sprzedaży drewna, obliczonej według średniej ceny drewna uzyskanej przez nadleśnictwa za pierwsze trzy kwartały 2025, która wyniosła 281,37 zł za 1m³, co oznacza spadek tej wartości w stosunku do roku ubiegłego o 1,4%.

W zakresie dochodów majątkowych wykazano dochody ze sprzedaży majątku i z tytułu dotacji na inwestycje. Przyjęto na rok 2026 wartość szacunkową nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży na podstawie stosownych uchwał rady gminy, planowanych do przeprowadzenia postępowań i na podstawie danych płynących z informacji o stanie mienia komunalnego, z uwzględnieniem planowanego wzrostu cen.

W związku ze zrealizowanym projektem pod nazwą: *Budowa strefy aktywności gospodarczej w Czarnym Borze*, gmina dokonała uzbrojenia nieruchomości gruntowych, które zamierza sprzedać/wydzierżawić inwestorom. Dochody własne uzyskane z tego tytułu przeznaczy m.in. na spłatę zobowiązania zaciągniętego w 2023 r. na sfinansowanie wkładu własnego. Projekt ten był w latach 2023-2024 objęty dofinansowaniem ze środków Unii Europejskiej w ramach RPO Województwa Dolnośląskiego w ramach ZIT Aglomeracji Wałbrzyskiej. Na moment sporządzania projektu planu budżetu gminy, trwają postępowania przetargowe, związane ze sprzedażą ww. nieruchomości gruntowych.

Plan dochodów majątkowych 2026 roku uwzględnia także dofinansowanie jakie gmina otrzyma z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych w wysokości 8.395.351 zł. Na realizację zadań objętych dofinansowaniem otrzymano promesy. Powyższa kwota obejmuje końcowe wypłaty transz w związku z planowanym na 2026 rok zakończeniem realizacji 3 zadań inwestycyjnych objętych dofinansowaniem. Ponadto w ramach dochodów majątkowych zaplanowano kwotę dofinansowania jaką Gmina zamierza uzyskać środki z budżetu Unii Europejskiej oraz budżetu państwa z przeznaczeniem na realizację zadań, na które uzyskano dofinansowanie. Kwoty które ujęto w planie budżetu na 2026 rok wynikają z już podpisanych Umów na dofinansowanie projektów lub też z zatwierdzonych wniosków o dofinansowanie.

Ponadto zaobserwowano nieznaczny wzrost zainteresowania osób fizycznych nabywaniem działek pod budownictwo mieszkaniowe. Założono, że sprzedaż w latach kolejnych będzie kształtowała się zgodnie z przyjętymi wielkościami w informacji o stanie mienia komunalnego. W roku 2026 planuje się sprzedać 4 działki o łącznej powierzchni ok. 1,2968 ha przeznaczonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego pod budownictwo jednorodzinne. Ponadto do sprzedaży zostaną przeznaczona 3 działki rolne o pow. 5,3986 ha.

Planując dochody kierowano się zasadą ostrożności, zarówno przy dochodach bieżących jak i majątkowych. Na 2026 rok zaplanowano, zarówno po stronie dochodów i wydatków tylko te pozycje

które mają znaczny poziom prawdopodobieństwa otrzymania dofinansowania, bądź też prawo do ich otrzymania potwierdzone jest zawartymi umowami, porozumieniami lub złożono wnioski aplikacyjne o dofinansowanie ww. zadań ze środków zewnętrznych.

WYDATKI

Wydatki budżetowe gminy, są kategorią finansową środków publicznych pozostającą w dyspozycji jednostki samorządu terytorialnego. Służą one sfinansowaniu realizacji zadań publicznych jednostki samorządu terytorialnego, określonych przepisami prawa, w tym w szczególności ustawy o samorządzie gminnym, w zakresie ustalenia zadań własnych gminy. Ponadto ustawa o finansach publicznych w art. 216 ust. 2 wymienia pozostałe zadania na jakie gmina może przeznaczać swoje wydatki.

Planując wydatki na 2026 rok uwzględniono w szczególności obowiązki wynikające z przepisów prawa, związane z zadaniami własnymi gminy jak również część ze zgłoszonych przez mieszkańców gminy wniosków i postulatów, które zostały włączone do planu zadań, w miarę posiadanych możliwości ich sfinansowania. W trakcie przygotowywania projektu budżetu, w zakresie wydatków majątkowych uznano w szczególności potrzebę realizacji tych zadań, dla których już zostały przygotowane dokumentacje lub są w trakcie realizacji, jak też zakończenie zadań już rozpoczętych. Ponadto uwzględniono nowe zadania, dla których jest duże prawdopodobieństwo, że gmina uzyska ich dofinansowanie ze środków zewnętrznych.

Wydatki budżetu Gminy Czarny Bór zaplanowano na 2026 rok w kwocie: 60.700.000 zł. Tak duża kwota planu wydatków spowodowana jest w szczególności kontynuacją już rozpoczętych jak i planowanych do realizacji dużych zadań inwestycyjnych.

Na powyższą kwotę wydatków budżetowych planowanych na 2026 rok składają się:

- wydatki bieżące w wysokości: 29.994.592,92 zł (49,41%);
- wydatki majątkowe w wysokości: 30.705.407,08 zł (50,59%).

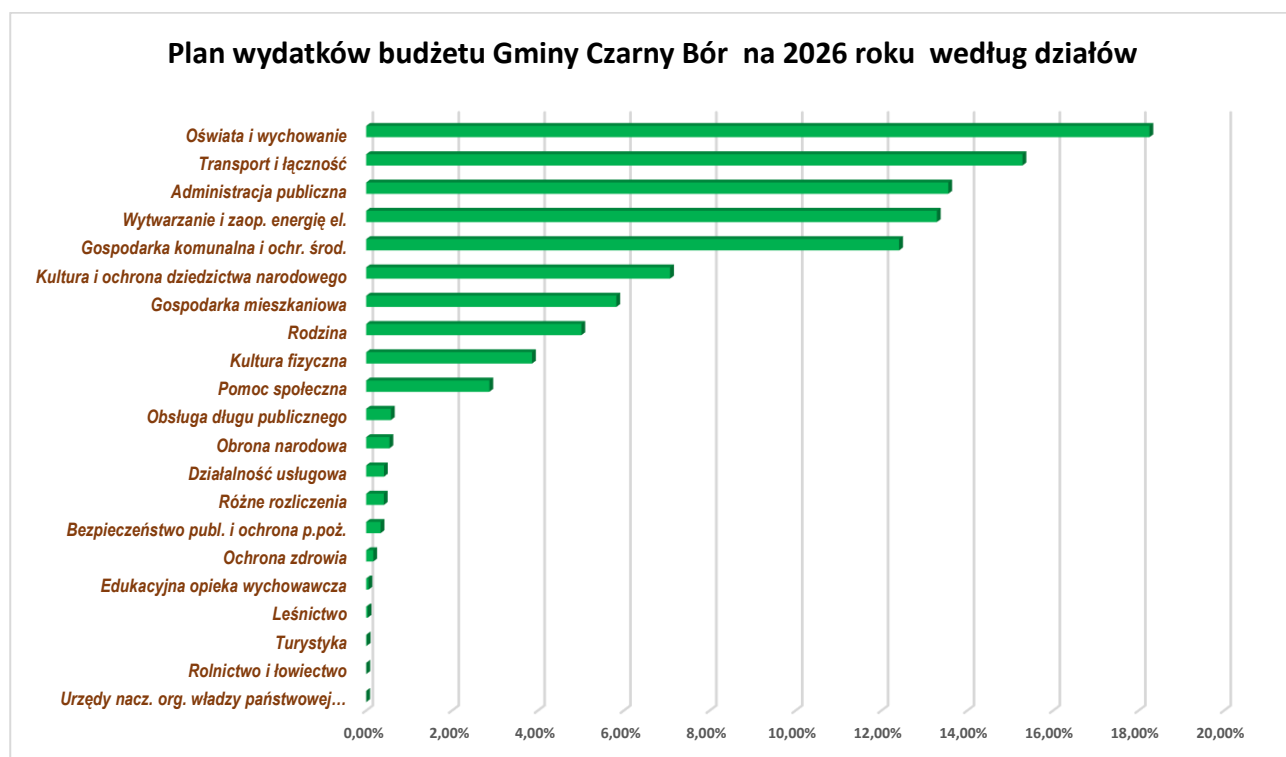
Przeznaczenie wydatków, w podziale na działy klasyfikacji budżetowej oraz ich udział w kwocie wydatków ogółem w 2026 roku przedstawia poniższa tabela:

Dział	Nazwa / przeznaczenie	Plan na 2026 rok	udział % w wydatkach ogółem
010	Rolnictwo i łowiectwo	3 500,00	0,01%
020	Leśnictwo	20 000,00	0,03%
400	Wytwarzanie zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	8 068 880,00	13,29%
600	Transport i łączność	9 278 092,00	15,29%
630	Turystyka	8 000,00	0,01%
700	Gospodarka mieszkaniowa	3 536 532,00	5,83%
710	Działalność usługowa	250 886,86	0,41%
750	Administracja publiczna	8 229 268,08	13,56%
751	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	1 020,00	0,00%
752	Obrona narodowa	328 651,00	0,54%
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	204 000,00	0,34%
757	Obsługa długu publicznego	350 000,00	0,58%
758	Różne rozliczenia	250 000,00	0,41%
801	Oświata i wychowanie	11 079 600,00	18,25%
851	Ochrona zdrowia	100 000,00	0,16%
852	Pomoc społeczna	1 742 300,00	2,87%

Dział	Nazwa / przeznaczenie	Plan na 2026 rok	udział % w wydatkach ogółem
854	Edukacyjna opieka wychowawcza	32 000,00	0,05%
855	Rodzina	3 041 900,00	5,01%
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	7 534 250,00	12,41%
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	4 296 263,00	7,08%
926	Kultura fizyczna	2 344 857,06	3,86%
	OGÓŁEM:	60 700 000,00	100,00%

Jak wynika z danych zawartych w powyższej tabeli największe wydatki w 2026 roku, planuje się w dziale *Oświata i wychowanie* – 18,25% łącznej kwoty wydatków budżetowych. Następne w kolejnością są wydatki w dziale *Transport i łączność* z udziałem 15,29% oraz wydatki w dziale *Administracja publiczna* z udziałem 13,56%.

Przeznaczenie wydatków budżetowych w 2026 roku według działów klasyfikacji budżetowej oraz ich udział w wydatkach ogółem w ujęciu graficznym przedstawia poniższy wykres:

Na wymienioną powyżej kwotę wydatków budżetowych składają się następujące pozycje:

***wydatki bieżące** **29.994.592,92**

z czego:

- wydatki na wynagrodzenia i składki od nich naliczane	14.450.134,00
- wydatki na realizację zadań statutowych przez jednostki budżetowe	9.707.532,92
- dotacje na zadania bieżące	1.442.500,00
- świadczenia na rzecz osób fizycznych	3.088.300,00
- wydatki na obsługę długu	350.000,00
- wydatki na programy z udziałem środków UE	956.135,00

<u>*wydatki majątkowe</u>	<u>30.705.407,08</u>
z czego:	
- wydatki inwestycyjne	29.889.907,08
w tym:	
<i>*zadania finansowane środkami RFIL</i>	1.868.855,00
<i>*zadania finansowane środkami Rządowego Funduszu Polski Ład</i>	2.500.000,00
<i>*zadania finansowane środkami z budżetu Unii Europejskiej</i>	11.994.715,60
<i>*pozostałe wydatki inwestycyjne</i>	13.526.336,48
- zakupy inwestycyjne	550.000,00
- wydatki inwestycyjne o charakterze dotacyjnym	265.500,00

Jak wynika z powyższych danych najistotniejszą pozycję wydatków bieżących stanowią wynagrodzenia i składki od nich naliczane z udziałem w wysokości 48,18%. Następne w kolejności są wydatki jednostek budżetowych z związane z realizacją ich zadań statutowych z udziałem w wysokości 32,36%. Trzecią co do wielkości grupą wydatków bieżących są wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych z udziałem w wysokości 10,30%.

Ponadto w porównaniu do lat 2022-2025, nie uwzględniono w planowanych dochodach i wydatkach bieżących płatności związanych z szeroko pojętą pomocą obywatelom Ukrainy, w związku z konfliktem zbrojnym na terenie tego kraju. Ponieważ wydatki te są finansowane ze środków Funduszu Pomocy i na dzień sporządzenia projektu budżetu trudno jest oszacować ich wysokość postanowiono o pominięciu tej grupy wydatków. Wydatki te zostaną wprowadzone w trakcie roku budżetowego.

W związku z aktualną sytuacją gospodarczą założono, że wydatki bieżące w 2026 roku wzrosną wg poziomu wskaźnika CPI, określonego w założeniach, o których wspomniano powyżej. Dla 2025 roku jest to 3,0% w stosunku do roku ubiegłego. Tym samym obliczając kwoty zawarte w planie na 2026 rok uwzględniono w szczególności kwoty zrealizowanych wydatków w latach poprzednich, z pominięciem pozycji, które wystąpiły incydentalnie lub jednorazowo, a prawdopodobieństwo ich wystąpienia ponownie jest niskie. Sytuacja związana z pandemią koronawirusa SARS-CoV-2 w latach 2020-2021 oraz konfliktem zbrojnym na terenie Ukrainy w latach 2022-2023 pokazała, że do prognozowania poszczególnych wartości zarówno dochodów jak i wydatków budżetowych należało podejść ze szczególną ostrożnością. Ponadto zmiany wprowadzane do aktów prawnych stanowiących podstawę gospodarki finansowej m.in. jednostek samorządu terytorialnego, w trakcie lat budżetowych utrudniają realne i rzetelne planowanie wartości określonych w prognozach na kolejne lata budżetowe.

Wydatki majątkowe planowane na 2026 rok opiewają na kwotę 30.705.407,08 zł, co stanowi 50,59% wydatków ogółem. Tak znaczna wysokość wydatków majątkowych spowodowana jest planowaną realizacją zadań inwestycyjnych, na które uzyskano dofinansowanie ze środków zewnętrznych. Z tego też powodu inwestycje opisano w odrębnej części niniejszych objaśnień. Na uwagę zasługuje fakt, że część wydatków majątkowych w 2026 roku, będzie sfinansowana środkami dofinansowania otrzymanego w latach 2020 – 2024. Przekazane w latach ubiegłych środki z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych znajdują się na wyodrębnionym rachunku bankowym gminy. Ponadto gmina uzyskała na realizację kilku zadań i projektów dofinansowanie ze środków UE i budżetu państwa. W pozostałym zakresie wydatki sfinansowane będą m.in. ze środków dofinansowania jakie gmina otrzyma m.in. w ramach Rządowego Programu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych. Należy w tym miejscu zaznaczyć, że w przypadku RF Polski Ład, zaplanowano dochody wyższe niż wydatki, z uwagi na fakt, iż część dofinansowania jakie gmina otrzyma w 2026 roku, będzie stanowiła refundację wydatków poniesionych w 2025 roku.

Szczegółowa charakterystyka planowanych na 2026 rok wydatków budżetowych w podziale wg działów i rozdziałów klasyfikacji budżetowej przedstawia się następująco:

010 – ROLNICTWO I ŁOWIECTWO

***wydatki bieżące**

W dziale tym zaplanowano w rozdziale *01030 Izby Rolnicze* kwotę 3.500 zł, jako wpłatę na rzecz izb rolniczych, w wysokości 2% uzyskanych wpływów z podatku rolnego.

020 – LEŚNICTWO

***wydatki bieżące**

W rozdziale *02095 Pozostała działalność* zaplanowano kwotę 20.000 zł, z przeznaczeniem na przeprowadzenie prac konserwacyjnych obecnego drzewostanu oraz wykonanie nowych nasadzeń, na terenach leśnych, będących własnością gminy.

400 – WYTWARZANIE I ZAOPATRYWANIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ, GAZ I WODE

***wydatki bieżące**

W rozdziale *40095 Pozostała działalność* zaplanowano kwotę 279.025 zł, stanowiącą wartość kosztów pośrednich w projekcie realizowanym z zaangażowaniem środków z budżetu UE pod nazwą: *Rozwój energii odnawialnej na terenie Gminy Czarny Bór*.

***wydatki majątkowe**

W ramach tego działu zaplanowano nakłady finansowe w łącznej wysokości 7.789.855,00 zł na realizację 2 zadań inwestycyjnych:

➤ BUDOWA ELEKTROWNI PV O MOCY 150 KW W MIEJSCOWOŚCI CZARNY BÓR, WRAZ Z TRAFOSTACJĄ, MAGAZYNEM ENERGII ORAZ PRZYGOTOWANIEM DOKUMENTACJI PROJEKTOWEJ	-	2.008.000,00
➤ ROZWÓJ ENERGII ODNAWIALNEJ NA TERENIE GMINY CZARNY BÓR	-	5.781.855,00

600 – TRANSPORT

***wydatki bieżące**

W rozdziale *60016 Drogi publiczne gminne* zaplanowano na wydatki bieżące kwotę 1.204.592 zł, z czego: 86.800 zł na wydatki rzeczowe, 501.868 zł na zakup usług (w tym: zimowe utrzymanie dróg i bieżące utrzymanie infrastruktury drogowej), 598.724 zł na bieżące remonty infrastruktury drogowej (w tym zadanie *Remont drogi gminnej na dz. 547, 253 w Witkowie – droga gminna nr 114763D – dofinansowanie którego gmina uzyskała w 2025 r. – wartość dofinansowania wykazano w przychodach 2026 r.*), 8.000 zł na różne opłaty i składki oraz 10.000 zł na wynagrodzenia bezosobowe.

W rozdziale *60020 Funkcjonowanie przystanków komunikacyjnych* zaplanowano wydatki związane z utrzymaniem przystanków komunikacyjnych zlokalizowanych na terenie gminy. Na wynagrodzenia i pochodne w ramach tego rozdziału zaplanowano 11.700 zł, natomiast na wydatki rzeczowe 800 zł. Wydatki na funkcjonowanie przystanków planuje się sfinansować w części z planowanych do uzyskania dochodów z opłat za korzystanie z przystanków komunikacyjnych, wnoszonych przez przewoźników komunikacyjnych.

W rozdziale *60095 Pozostała działalność* zaplanowano kwotę 250.000 zł, z czego kwota 200.000 zł stanowi wartość kosztów pośrednich w projekcie realizowanym z zaangażowaniem środków z budżetu UE pod nazwą: *Budowa infrastruktury na potrzeby czystego transportu miejskiego*, oraz kwota 50.000 zł na pozostałe wydatki bieżące, w tym opracowanie niezbędnej dokumentacji projektowo-kosztorysowych.

***wydatki majątkowe**

W ramach tego działu zaplanowano nakłady finansowe w łącznej wysokości 7.811.000 zł na realizację 5 zadań inwestycyjnych:

➤ PRZEBUDOWA DROGI GMINNEJ NA DZ. NR 139 W GRZĘDACH	-	530.000,00
➤ PRZEBUDOWA DRÓG GMINNYCH	-	2.781.000,00
➤ ODBUDOWA MOSTU DROGOWEGO NR JN135010472 NA GRZĘDZKIM POTOKU W MIEJSCOWOŚCI GRZĘDY	-	600.000,00
➤ PRZEBUDOWA DROGI GMINNEJ NA DZIAŁKACH 217/2, 230 W GRZĘDACH	-	550.000,00
➤ BUDOWA INFRASTRUKTURY NA POTRZEBY CZYSTEGO TRANSPORTU MIEJSKIEGO	-	3.350.000,00

630 – TURYSTYKA***wydatki bieżące**

W rozdziale 63003 *Zadania w zakresie upowszechnia turystyki* zaplanowano kwotę 8.000 zł, z przeznaczeniem na wydatki związane z utrzymaniem szlaków turystycznych na terenie gminy, prowadzących w szczególności do wieży na Trójarbie.

700 – GOSPODARKA MIESZKANIOWA***wydatki bieżące**

W rozdziale 70005 *Gospodarka gruntami i nieruchomościami* zaplanowano kwotę 116.000,00 zł, z przeznaczeniem na zakup usług, związanych z działalnością bieżącą (wyceny, operaty, ogłoszenie w prasie, dokumentacja geodezyjna i inne usługi w zakresie gospodarowania nieruchomościami, w tym lokalami użytkowymi). Ponadto w rozdziale 70007 *Gospodarowanie mieszkaniowym zasobem gminy* zaplanowano środki w wysokości: 770.232 zł, z czego: 617.000 zł na bieżące utrzymanie zasobów mieszkaniowych zarządzanych przez Gminę Czarny Bór oraz 153.232,00 zł z przeznaczeniem na sfinansowanie kosztów pośrednich w projekcie realizowanym z zaangażowaniem środków z budżetu UE pod nazwą: *Transformacja energetyczna budynków mieszkalnych w celu ograniczenia niskiej emisji w Gminie czarny Bór*. W rozdziale 70095 *Pozostała działalność* zaplanowano kwotę 130.000 zł, na wydatki związane m.in. z utrzymaniem infrastruktury w ramach Strefy Aktywności Gospodarczej w Czarnym Borze.

***wydatki majątkowe:**

W dziale 700 zaplanowano nakłady finansowe na inwestycje w łącznej wysokości: 2.520.300 zł na realizację 3 zadań inwestycyjnych:

➤ BUDOWA MIESZKAŃ KOMUNALNYCH W CZARNYM BORZE	-	100.000,00
➤ WYKONANIE NOWYCH ENERGOOSZCZĘDNYCH ŹRÓDEŁ CIEPŁA W KOMUNALNYCH LOKALACH MIESZKALNYCH	-	100.000,00
➤ TRANSFORMACJA ENERGETYCZNA BUDYNKÓW MIESZKALNYCH W CELU OGRANICZENIA NISKIEJ EMISJI W GMINIE CZARNY BÓR	-	2.320.300,00

710 – DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA***wydatki bieżące:**

W ramach tego działu, w rozdziale 71004 *Plany zagospodarowania przestrzennego* zabezpieczono środki w kwocie 155.000 zł, z przeznaczeniem na wynagrodzenia bezosobowe i zakup usług w zakresie bieżącego opracowania zmiany uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

W rozdziale 71035 *Cmentarze* zabezpieczono środki 95.886,86 zł, z czego 29.500 zł na sfinansowanie kosztów zakupu energii elektrycznej w kaplicy cmentarnej w Czarnym Borze, zakup usług związanych z bieżącym utrzymaniem i funkcjonowaniem cmentarza. Ponadto w łącznej kwocie planowanych w tym rozdziale wydatków bieżących mieszczą się wydatki na przedsięwzięcia realizowane w ramach funduszu sołeckiego w wysokości 66.386,86 zł.

750 – ADMINISTRACJA PUBLICZNA***wydatki bieżące:**

W rozdziale 75011 *Urzędy Wojewódzkie* zaplanowano 38.480 zł na sfinansowanie częściowych kosztów wynagrodzeń wraz z pochodnymi, pracownika zajmującego sprawami obywatelskimi oraz 500 zł - na zakup materiałów biurowych i usług, Na sfinansowanie tych wydatków gmina otrzyma dotację w ramach zadań zleconych w kwocie 38.980,00 zł.

W rozdziale 75022 *Rady Gmin*, zaplanowano kwotę 263.000 zł, z przeznaczeniem na funkcjonowanie Rady, w tym: 229.000 zł na diety radnych i sołtysów, 14.000 zł na wydatki rzeczowe i art. spożywcze, 20.000 zł na zakup usług.

W rozdziale 75023 *Urzędy Gmin*, zaplanowano kwotę 4.844.642,00 zł, z przeznaczeniem na bieżące utrzymanie i funkcjonowanie Urzędu Gminy. Na powyższą kwotę składają się wydatki na wynagrodzenia wszystkich pracowników zatrudnianych w Urzędzie Gminy wraz z pochodnymi w kwocie 3.605.400 zł. W związku ze zmianą klasyfikacji budżetowej wszystkie koszty związane z utrzymaniem stanowisk pracy, nie przypisane do tzw. rozdziałów „funkcjonalnych” należy planować i ewidencjonować w rozdziale podmiotowym danej jednostki. Stąd też oprócz wynagrodzeń pracowników administracji, w rozdziale tym wykazano wynagrodzenia pracowników fizycznych, interwencyjnych oraz publicznych). W ramach tego rozdziału zaplanowano także świadczenia wypłacane m.in. dla sołtysów, jak również kwotę wynagrodzeń wypłacanych inkasentom. W rozdziale tym zaplanowano także wydatki związane z bieżącym utrzymaniem Urzędu Gminy i wydatki związane z realizacją jego zadań statutowych. Ponadto kwota 90.242,00 zł stanowią koszty pośrednie w projekcie realizowanym z zaangażowaniem środków z budżetu UE pod nazwą: *Ograniczenie niskiej emisji na terenie Gminy Czarny Bór i Stare Bogaczowice poprzez poprawę efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej*.

W rozdziale 75075 *Promocja jednostek samorządu terytorialnego*, zaplanowano kwotę 328.000 zł, w tym m.in.: 94.000 zł - na wydatki rzeczowe i zakup nagród konkursowych, 218.000 zł - na zakup usług. Wydatki, o których mowa powyżej, zostaną przeznaczone na materiały i działania związane z promocją gminy, organizację imprez organizowanych przez gminę oraz dofinansowanie imprez organizowanych przez jednostki organizacyjne z terenu gminy i sołectwa. Ponadto zaplanowano kwotę 6.000 zł, w formie dotacji dla Gminy Stare Bogaczowice, w związku z planowanym wspólnym wydarzeniem pod nazwą: *XI Górski Półmaraton z Flagą na Trójgarbie*. W łącznej kwocie planowanych w tym rozdziale wydatków bieżących mieszczą się także wydatki na przedsięwzięcia realizowane w ramach funduszu sołeckiego w wysokości 27.000 zł.

W rozdziale 75095 *Pozostała działalność* zaplanowano kwotę dotacji dla Gminy Wałbrzych, w związku z zawartym porozumieniem, na mocy którego gminy tworzące Aglomerację Wałbrzyską wspólnie realizują Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Aglomeracji Wałbrzyskiej (ZIT AW). Funkcjonowanie Instytucji Pośredniczącej Aglomeracji Wałbrzyskiej (IPAW) współfinansowane jest ze środków pochodzących z budżetu UE, a wkład własny pochodzi z przekazanych w formie dotacji celowej środków od gmin członków Aglomeracji Wałbrzyskiej. Środki planowane na 2026 rok w kwocie 35.000 zł mają na celu zabezpieczenie wkładu Gminy Czarny Bór w kosztach funkcjonowania IPAW. Ponadto w tym rozdziale zaplanowano wydatki w kwocie 100.000 zł, na zapłatę podatku VAT oraz środki na opracowanie dokumentacji do projektów, na które gmina zamierza pozyskać dofinansowanie ze środków zewnętrznych.

***wydatki majątkowe:**

W ramach działu *Administracja publiczna* zaplanowano nakłady finansowe w wysokości: 2.569.646,08 zł na realizację 3 zadań inwestycyjnych:

➤ BUDOWA PUNKTU OBSŁUGI MIESZKAŃCA	- 820.000,00
➤ CYBERBEZPIECZNY SAMORZĄD - ZWIĘKSZENIE POZIOMU CYBERBEZPIECZEŃSTWA W GMINIE CZARNY BÓR	- 333.079,08
➤ OGRANICZENIE NISKIEJ EMISJI NA TERENIE GMINY CZARNY BÓR I STARE BOGACZOWICE POPRZECZ POPRAWĘ EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ BUDYNKÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ	- 1.416.567,00

751 – URZĘDY NACZELNYCH ORGANÓW WŁADZY PAŃSTWOWEJ, KONTROLI I OCHRONY PRAWA ORAZ SĄDOWNICTWA

***wydatki bieżące:**

W ramach tego działu, w rozdziale *75101 Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa* zaplanowano wydatki w ramach zadań zleconych, w kwocie 1.020 zł, z przeznaczeniem na prowadzenie i aktualizację rejestru wyborców.

752 – OBRONA NARODOWA

***wydatki bieżące:**

W ramach tego działu, w rozdziale *75212 Pozostałe wydatki obronne* zaplanowano wydatki w ramach zadań zleconych, w kwocie 500 zł, z przeznaczeniem na realizację zadań z zakresu obrony narodowej. Ponadto w rozdziale *75281 Zadania o charakterze obronnym wynikające z ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej* zaplanowano wydatki w kwocie 28.151,00 zł, tj w kwocie dotacji z budżetu państwa, przeznaczonych na ww. cele.

***wydatki majątkowe:**

W ramach działu *Obrona narodowa* zaplanowano nakłady finansowe w kwocie 300.000 zł, na:

➤ ZAKUPY INWESTYCYJNE W RAMACH PROGRAMU OCHRONY LUDNOŚCI I OBRONY CYWILNEJ NA LATA 2025-2026	- 300.000,00
--	--------------

754 – BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE I OCHRONA PRZECIWPOŻAROWA

***wydatki bieżące:**

W rozdziale *75412 Ochotnicze Straże Pożarne*, zaplanowano wydatki w kwocie 179.000 zł, w tym z przeznaczeniem na dotacje dla jednostek ochotniczych straży pożarnych zlokalizowanych na terenie gminy – kwota 157.000 zł oraz pozostałe wydatki 22.000,00 zł. W ramach przekazanych dotacji, o których mowa powyżej zostanie powierzona jednostkom ochotniczych straży pożarnych realizacja zadania związanego z ochroną przeciwpożarową i utrzymania gotowości bojowej terenie gminy. W ramach wydatków urzędu gminy zabezpieczono środki na ubezpieczenie od NNW strażaków ochotników, biorących udział w akcjach ratowniczo-gaśniczych oraz na przeglądy obiektów budowlanych, których gmina jest właścicielem.

W rozdziale *75495 Pozostała działalność* zaplanowano kwotę 10.000 zł, z przeznaczeniem na zakup usług pozostałych.

***wydatki majątkowe:**

Ramach działu *Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa* zaplanowano nakłady finansowe w wysokości: 15.000 zł na realizację 1 zadania inwestycyjnego:

➤ DOFINANSOWANIE ZAKUPU RADIOWOZU POLICYJNEGO	- 15.000,00
---	-------------

757 – OBSŁUGA DŁUGU PUBLICZNEGO

***wydatki bieżące:**

W ramach niniejszego działu, w rozdziale *75702 Obsługa papierów wartościowych, kredytów i pożyczek oraz innych zobowiązań jednostek samorządu terytorialnego...* zaplanowano kwotę 350.000 zł, z przeznaczeniem za zapłatę odsetek od zaciągniętych kredytów i pożyczek.

758 – RÓŻNE ROZLICZENIA

***wydatki bieżące:**

W dziale tym, w rozdziale *75818 Rezerwy ogólne i celowe* utworzono rezerwę na nieprzewidziane w momencie planowania budżetu wydatki, w wysokości 250.000 zł. W ramach tej kwoty: 173.000 zł stanowi rezerwa ogólna, tworzona zgodnie z ustawą o finansach publicznych, 77.000 zł stanowi kwota rezerwy celowej tworzonej na realizację zadań z zakresu zarządzania.

801 – OŚWIATA I WYCHOWANIE

***wydatki bieżące:**

Na oświatę i wychowanie zaplanowano na 2026 rok wydatki na łączną kwotę 11.079.600 zł.

W rozdziale *80101 Szkoły podstawowe*, zaplanowano wydatki w kwocie 6.766.857 zł, w tym: 5.875.824 zł na wynagrodzenia i składki od nich naliczane, 270.000 zł świadczenia na rzecz osób fizycznych i 621.033 zł na bieżące utrzymanie i realizację zadań statutowych.

W rozdziale *80104 Przedszkola*, zabezpieczono kwotę 2.644.937 zł, w tym: 2.061.600 zł na wynagrodzenia i składki od nich naliczane, 64.500 zł świadczenia na rzecz osób fizycznych i 478.837 zł na bieżące utrzymanie i realizację zadań statutowych. W ramach tego rozdziału zaplanowano także kwotę 40.000 zł, z przeznaczeniem na wydatki związane ze zwrotem innym jst części kosztów pobytu dzieci z terenu gminy Czarny Bór, w przedszkolach na terenie innych jst, oraz 20.000 zł na zakup usług od innych gmin w tym zakresie.

W rozdziale *80107 Świetlice szkolne*, zabezpieczono kwotę 435.200 zł, w tym: 433.200 zł na wynagrodzenia i składki od nich naliczane i 2.000 zł na bieżące utrzymanie i realizację zadań statutowych.

W rozdziale *80113 Dowożenie uczniów do szkół* zaplanowano kwotę 505.000 zł, z przeznaczeniem na zakup usług transportowych związanych z dowożeniem uczniów do szkół na terenie gminy oraz na transport uczniów niepełnosprawnych do placówek zlokalizowanych poza terenem gminy, w tym: 85.000 zł w ramach świadczeń dla osób fizycznych.

W rozdziale *80146 Doksztalcanie i doskonalenie nauczycieli* zabezpieczono kwotę 46.200 zł, z przeznaczeniem za zakup usług związanych z doksztalcaniem kadry nauczycielskiej zatrudnionej w jednostce oświatowej gminy.

W rozdziale *80149 Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych formach wychowania przedszkolnego* zabezpieczono kwotę 123.100 zł, z przeznaczeniem na organizację opieki edukacyjnej specjalnej dla uczniów z przedszkoli i oddziałów przedszkolnych, w tym na wynagrodzenia i składki od nich naliczane 113.100 zł.

W rozdziale *80150 Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży w szkołach podstawowych* zabezpieczono kwotę 434.100 zł, z przeznaczeniem na organizację opieki edukacyjnej specjalnej dla uczniów gimnazjum, w tym na wynagrodzenia i składki od nich naliczane 419.100 zł.

W rozdziale *80195 Pozostała działalność* zaplanowano kwotę 124.206 zł, w tym: 103.206 zł na odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych dla emerytowanych pracowników oświaty, 2.500 zł na dotacje dla innych gmin, w związku z partycypacją w kosztach organizacji zajęć

katechezy wyznań innych niż rzymskokatolickie, 7.500 zł na stypendia naukowe dla uczniów oraz 10.000 zł na zakup usług pozostałych.

851 – OCHRONA ZDROWIA

***wydatki bieżące:**

W ramach tego działu w rozdziale 85154 *Przeciwdziałanie alkoholizmowi* zaplanowano i rozdysponowano środki pochodzące z planowanej opłaty za wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (80.000 zł) jak również ze środków pochodzących z części opłaty za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym (20.000 zł). I tak ujęto w planie wydatków: 50.200 zł na wynagrodzenia i składki od nich naliczane, 14.800 zł na wydatki rzeczowe, 26.000 zł na zakup usług związanych z realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi i innym patologiom społecznym i 1.000 zł na pozostałe wydatki związane z działalnością Komisji. Łącznie na przeciwdziałanie alkoholizmowi zaplanowano 92.000 zł.

Ponadto zaplanowano wydatki na przeciwdziałanie/zwalczanie narkomanii (rozdział 85153) w kwocie 8.000 zł, z przeznaczeniem na wydatki rzeczowe oraz na zakup usług odpowiednio: 3.000 i 5.000 zł.

852 – POMOC SPOŁECZNA

***wydatki bieżące**

W ramach tego działu zaplanowano łączną kwotę wydatków w kwocie 1.742.300 zł, z czego: 922.000 zł stanowi kwota wydatków na wynagrodzenia i składki od nich naliczane, 458.300 zł - świadczenia na rzecz osób fizycznych, korzystających z pomocy społecznej, 362.000 zł wydatki na bieżące utrzymanie i realizację zadań statutowych Ośrodka Pomocy Społecznej. Część wydatków w ramach niniejszego działu zostanie sfinansowana środkami dotacji z budżetu państwa, otrzymanej jako dofinansowanie realizacji zadań własnych. Łączna planowana kwota dotacji wynosi 474.075,01 zł.

W ramach tego działu, w rozdziale 85202 *Domy pomocy społecznej* zaplanowano wydatki w kwocie 125.000 zł, z przeznaczeniem za zakup usług związanych z utrzymaniem osób z terenu gminy w domach pomocy społecznej.

W rozdziale 85205 *Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej* zaplanowano wydatki w kwocie 6.000 zł, z przeznaczeniem za wydatki rzeczowe związanych z wykonaniem zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Wydatki zostaną pokryte w całości ze środków dotacji celowej z budżetu państwa.

W rozdziale 85213 *Składki na ubezpieczenia zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej* zaplanowano kwotę 22.000 zł, z przeznaczeniem na wydatki, o których mowa w nazwie rozdziału. Ww. kwotę wydatków planuje się sfinansować w otrzymanej dotacji z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych gminy.

W rozdziale 85214 *Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe* zabezpieczono środki w kwocie 139.800 zł z przeznaczeniem na wypłatę zasiłków o których mowa powyżej. Ww. kwotę wydatków planuje się sfinansować w części środkami otrzymanej dotacji z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych gminy w wysokości 54.800 zł.

W rozdziale 85215 *Dodatki mieszkaniowe* zaplanowano kwotę 62.000 zł, z przeznaczeniem na wypłatę dodatków mieszkaniowych osobom uprawnionym.

W rozdziale 85216 *Zasiłki stałe* uwzględniono w planie budżetu środki w kwocie 177.000 zł, z przeznaczeniem na wypłatę zasiłków stałych dla osób uprawnionych. Ww. kwotę wydatków planuje się sfinansować w otrzymanej dotacji z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych gminy.

W rozdziale 85219 *Ośrodki pomocy społecznej* zaplanowano wydatki w kwocie 1.055.000 zł, na którą składa się: 908.000 zł kwota wydatków na wynagrodzenia i składki od nich naliczane, 144.000 zł na wydatki związane z bieżącym utrzymaniem i realizacją zadań statutowych Ośrodka Pomocy Społecznej w Czarnym Borze i 3.000 zł na świadczenia na rzecz osób fizycznych. Ww. kwoty wydatków planuje się sfinansować w części środkami otrzymanej dotacji z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych gminy w wysokości 147.375,01 zł.

W rozdziale 85228 *Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze* zabezpieczono w budżecie gminy kwotę 14.000 zł przeznaczeniem na świadczenia w tym zakresie.

W rozdziale 85230 *Pomoc w zakresie dożywiania* zaplanowano kwotę 111.500 zł, w całości przeznaczoną na dożywianie osób uprawnionych do otrzymania takich świadczeń. Ww. kwotę wydatków planuje się sfinansować w części środkami otrzymanej dotacji z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych gminy w wysokości 66.900 zł.

W rozdziale 85295 *Pozostała działalność* zaplanowano kwotę 10.000 zł na wkład własny w realizację zatrudnienia w ramach prac społecznie użytecznych. Ponadto w rozdziale tym umiejscowiono wydatki w kwocie 20.000 zł, związane z planowaną realizacją przez OPS projektu dofinansowanego ze środków zewnętrznych.

854 - EDUKACYJNA OPIEKA WYCHOWAWCZA

***wydatki bieżące**

W dziale tym, w rozdziale 85415 *Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym* zaplanowano łączną kwotę 12.000 zł, z przeznaczeniem na wypłatę stypendiów socjalnych dla uczniów z terenu gminy. Kwota ta stanowi zabezpieczenie wkładu własnego, ponieważ gmina wystąpi o dofinansowanie realizacji tego zadania w formie dotacji z budżetu państwa na dofinansowanie realizacji zadań własnych.

W rozdziale 85416 *Pomoc materialna dla uczniów o charakterze motywacyjnym* zaplanowano łączną kwotę 20.000 zł, z przeznaczeniem na wypłatę stypendiów i innych form pomocy dla uczniów z terenu gminy.

855 - RODZINA

***wydatki bieżące**

W ramach tego działu zaplanowano łączną kwotę wydatków bieżących w wysokości 3.041.900 zł, z czego: 772.100 zł stanowi kwota wydatków na wynagrodzenia i składki od nich naliczane, 1.867.000 zł - świadczenia na rzecz osób fizycznych, korzystających z pomocy społecznej oraz 402.800 zł na pozostałe wydatki związane z pomocą rodzinie.

Istotna część wydatków w ramach niniejszego działu zostanie sfinansowana środkami dotacji z budżetu państwa, otrzymanej jako sfinansowanie realizacji zadań zleconych. Łączna planowana kwota dotacji wynosi 1.968.900 zł.

W rozdziale 85502 *Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego* zaplanowano wydatki w łącznej kwocie 1.922.000 zł, z czego: 1.867.000 zł stanowią świadczenia na rzecz osób fizycznych, 55.000 zł – wynagrodzenia i składki od nich naliczane, 5.900 zł – pozostałe wydatki statutowe

jednostki realizującej zadania w ramach tego rozdziału. Realizacja tego zadania sfinansowana będzie w pełni środkami pochodzącymi z dotacji budżetu państwa, w ramach zadań zleconych.

W rozdziale 85508 *Rodziny zastępcze* zaplanowano wydatki w kwocie 73.000 zł, z przeznaczeniem za zakup usług związanych z kosztem utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych (domach dziecka).

W rozdziale 85513 *Składki na ubezpieczenia zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów* zaplanowano kwotę 46.900 zł, w ramach zadań zleconych, z przeznaczeniem na wydatki, o których mowa w nazwie rozdziału. Zadanie to będzie sfinansowane w pełni środkami pochodzącymi z dotacji budżetu państwa, w ramach zadań zleconych.

W rozdziale 85516 *System opieki nad dziećmi w wieku do lat 3* zaplanowano kwotę 1.000.000 zł, z przeznaczeniem na funkcjonowanie Żłobka Gminnego. Z powyższej kwoty 723.000 zł stanowią wydatki na wynagrodzenia i składki od nich naliczane, natomiast 277.000 zł.

900 - GOSPODARKA KOMUNALNA I OCHRONA ŚRODOWISKA

***wydatki bieżące**

W ramach tego działu zaplanowano łączne wydatki bieżące w kwocie 2.824.750 zł, w tym: 116.430 zł na wynagrodzenia i składki od nich naliczane, 2.531.320 zł na pozostałe wydatki związane z realizacją zadań bieżących z zakresu gospodarki komunalnej i ochrony środowiska oraz 177.000 zł jako wartość kosztów pośrednich w projekcie realizowanym z zaangażowaniem środków z budżetu UE pod nazwą: *Budowa bazy transportowo-magazynowej dla potrzeb Gminy Czarny Bór na terenie pogórniczym przy ul. Głównej w Czarnym Borze*.

W rozdziale 90002 *Gospodarka odpadami komunalnymi* zaplanowano wydatki w kwocie 1.850.000 zł, czyli wysokości wynikającej z założonych wpływów z tytułu opłaty za odbiór i gospodarowanie odpadami. Z tego: 116.430 zł wydatki na wynagrodzenia i składki od nich naliczane dla osób zajmujących się obsługą administracyjną, 1.000 zł – wydatki rzeczowe, 1.729.070 zł na wydatki związane, m.in. z odbiorem, transportem i zagospodarowaniem odpadów komunalnych oraz 3.500 zł na pozostałe wydatki.

W rozdziale 90004 *Utrzymanie zieleni w miastach i gminach* zaplanowano wydatki rzeczowe w kwocie 20.000 zł, z przeznaczeniem za zakup i nasadzenie kwiatów, krzewów i drzewek i utrzymanie terenów zielonych na terenie gminy.

W rozdziale 90005 *Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu* zaplanowano wydatki w kwocie 39.750 zł, z przeznaczeniem za prowadzenie punktu informacyjnego w ramach programu *Czyste Powietrze*. Wydatki na ten cel zostaną zrefundowane przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

W rozdziale 90015 *Oświetlenie ulic, placów i dróg* zabezpieczono środki na zakup energii elektrycznej w kwocie 450.000 zł, zakup usług związanych z eksploatacją oświetlenia ulicznego – 80.000 zł oraz 20.000 zł na zakup usług remontowych.

W rozdziale 90026 *Pozostałe działania związane z gospodarką odpadami* zaplanowano kwotę 10.000 zł z przeznaczeniem na zakup usług pozostałych.

W rozdziale 90095 *Pozostała działalność* umiejscowiono wydatki związane z działalnością komunalną. Na 2026 rok na ten cel zabezpieczono 355.000 zł, z czego m.in.: 71.000 zł - na wydatki rzeczowe, 10.000 zł - remonty bieżące, 91.000 zł - zakup usług oraz 6.000 zł - wydatki pozostałe. W ramach ww. wydatków na zakup usług zabezpieczono środki na sfinansowanie wydatków związanych realizacją gminnego programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt. Ponadto jak wcześniej wspomniano 177.000 zł stanowi wartość kosztów pośrednich w projekcie realizowanym z zaangażowaniem środków z budżetu UE pod nazwą: *Budowa bazy transportowo-magazynowej dla potrzeb Gminy Czarny Bór na terenie pogórnym przy ul. Głównej w Czarnym Borze*

*wydatki majątkowe

W ramach tego działu zaplanowano realizację 6 zadań inwestycyjnych, których łączna wartość opiewa na kwotę: 4.709.500 zł, z czego:

➤ ROZBUDOWA KANALIZACJI NA TERENIE GMINY CZARNY BÓR	-	994.000,00
➤ CIEPŁE MIESZKANIE	-	115.500,00
➤ DOFINANSOWANIE KOSZTÓW WYMIANY ŹRÓDEŁ CIEPŁA DLA MIESZKAŃCÓW GMINY	-	150.000,00
➤ BUDOWA OŚWIETLENIA ULICZNEGO NA UL. JASNEJ W CZARNYM BORZE	-	77.000,00
➤ BUDOWA BAZY TRANSPORTOWO-MAGAZYNOWEJ DLA POTRZEB GMINY CZARNY BÓR NA TERENIE POGÓRNICZYM PRZY UL. GŁÓWNEJ W CZARNYM BORZE	-	3.123.000,00
➤ ZAKUP SPRZĘTU DO REALIZACJI ZADAŃ KOMUNALNYCH NA TERENIE GMINY	-	250.000,00

921 – KULTURA I OCHRONA DZIEDZICTWA NARODOWEGO

*wydatki bieżące

W rozdziale 92109 *Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby* zaplanowano kwotę 71.636 zł w tym: 40.000 zł - z przeznaczeniem na wydatki na przedsięwzięcia realizowane w ramach funduszy sołeckich, 10.000 zł na utrzymanie świetlic oraz 21.636 zł w ramach kosztów pośrednich w projekcie realizowanym z zaangażowaniem środków z budżetu UE pod nazwą: *Ograniczenie niskiej emisji na terenie Gminy Czarny Bór i Stare Bogaczowice poprzez poprawę efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej*.

W rozdziale 92114 *Pozostałe instytucje kultury* zaplanowano: 27.000 zł na dotację celową dla stowarzyszeń prowadzących działalność kulturalną na terenie gminy.

W rozdziale 92116 *Biblioteki* zaplanowano kwotę 995.000 zł z przeznaczeniem na dotację podmiotową na statutową działalność bieżącą samorządowej instytucji kultury pod nazwą „Biblioteka+ Centrum Kultury w Czarnym Borze”.

W rozdziale 92120 *Ochrona zabytków i opieka nad zabytkami* zaplanowano kwotę 5.000 zł, z przeznaczeniem na dofinansowanie kosztów prac konserwatorskich na obiektach zabytkowych na terenie gminy.

*wydatki majątkowe

W dziale *Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego* zaplanowano nakłady finansowe w łącznej wysokości: 3.197.627 zł, na realizację 3 zadań inwestycyjnych:

➤ BUDOWA ŚWIETLICY WIEJSKIEJ W BORÓWNIE	-	920.000,00
➤ OGRANICZENIE NISKIEJ EMISJI NA TERENIE GMINY CZARNY BÓR I STARE BOGACZOWICE POPRZECZ POPRAWĄ EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ BUDYNKÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ	-	377.627,00
➤ UDOSTĘPNIENIE RUIN ZAMKU LUBNO W CZARNYM BORZE	-	1.900.000,00

926 – KULTURA FIZYCZNA I SPORT***wydatki bieżące**

W dziale *Kultura fizyczna i sport* w rozdziale 92601 *Obiekty sportowe* zaplanowano kwotę 210.349,85 zł. W ramach tej kwoty mieszczą się wydatki na utrzymanie obiektów w kwocie 142.376 zł oraz wydatki na przedsięwzięcia realizowane w ramach funduszu sołeckiego – 67.973,85 zł.

W rozdziale 92605 *Zadania w zakresie kultury fizycznej i sportu* zaplanowano kwotę 235.000 zł, z czego: 210.000 zł na dotacje dla stowarzyszeń prowadzących działalność sportową na terenie gminy oraz 25.000 zł na stypendia dla dzieci i młodzieży szczególnie uzdolnionej sportowo.

W rozdziale 92695 *Pozostała działalność* zaplanowano łączną kwotę 107.028,21 zł, w tym: 54.854,52 zł na przeglądy i bieżące utrzymanie obiektów sportowo-rekreacyjnych i pozostałe wydatki w zakresie kultury fizycznej i sportu. W łącznej kwocie planowanych w tym rozdziale wydatków bieżących mieszczą się wydatki na przedsięwzięcia realizowane w ramach funduszy sołeckich w wysokości 52.173,69 zł.

***wydatki majątkowe**

W ramach działu *Kultura i sport* zaplanowano nakłady inwestycyjne w wysokości 1.792.479,00 zł na realizację 3 zadań inwestycyjnych:

➤ BUDOWA OŚWIETLENIA BOISKA SPORTOWEGO W WITKOWIE -zadanie realizowane w ramach funduszu sołeckiego Sołectwa Witków	-	63.624,00
➤ ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY SPORTOWO-REKREACYJNEJ W CZARNYM BORZE	-	1.260.000,00
➤ ROZBUDOWA OBIEKTÓW REKREACYJNYCH I SPORTOWYCH WRAZ Z ZAPLECZEM	-	468.855,00

WYNIK BUDŻETU, PRZYCHODY I ROZCHODY

Różnica pomiędzy planowanymi dochodami a wydatkami na 2026 rok wynosi 1.000.000 zł i stanowi deficyt budżetowy, który zostanie sfinansowany niewykorzystanymi w latach ubiegłych środkami, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych.

Przychody budżetu gminy w 2026 roku zaplanowano na kwotę 3.787.000 zł, która będzie obejmowała niewykorzystane środki w latach ubiegłych oraz wartość nowo zaciągniętych zobowiązań, z ostatecznym terminem spłaty nie przekraczającym dnia 31.12.2029 roku, z czego:

➤ przychody z kredytów/pożyczek pozostałych	-	1.300.000,- zł
➤ przychody jst z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych	-	2.423.536,- zł
➤ przychody jst z wynikających z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków	-	63.464,- zł

Rozchody budżetu gminy na 2026 rok zaplanowano na kwotę 3.200.000 zł, na którą składają się:

➤ spłata rat kredytu długoterminowego zaciągniętego w Banku Spółdzielczym w Kamiennej Górze w 2023 roku, na wkład własny do projektu pod nazwą: <i>Budowa Strefy Aktywności Gospodarczej w Czarnym Borze</i>	-	1.000.000 zł
➤ spłata rat kredytu długoterminowego zaciągniętego w Banku Spółdzielczym w Kamiennej Górze w 2023 roku, na sfinansowanie planowanego na 2023 roku deficytu budżetu	-	700.000 zł
➤ spłata rat kredytu długoterminowego planowanego do zaciągnięcia w 2025 roku, na sfinansowanie planowanego na 2025 roku deficytu budżetu	-	1.500.000 zł

Szczegółowe zestawienie przychodów i rozchodów na 2026 r. i kolejne lata, umieszczono w objaśnieniach do projektu uchwały w sprawie przyjęcia wieloletniej prognozy finansowej, przedłożonej wraz z projektem uchwały budżetowej na 2026 rok.

INWESTYCJE

Na realizację zadań inwestycyjnych planuje się w 2026 r. nakłady w kwocie 30.705.407,08 zł. Szczegółowe umiejscowienie w budżecie wydatków na zadania inwestycyjne zawarto w Załączniku nr 4 do Uchwały Budżetowej na 2026 rok. Poniższa tabela w sposób syntetyczny przedstawia zestawienie wszystkich zadań inwestycyjnych planowanych do realizacji w 2026 r., etap ich realizacji na dzień złożenia projektu budżetu oraz ewentualne zaangażowanie środków zewnętrznych, w tym pochodzących z budżetu UE i programów rządowych:

L.p.	Nazwa	Etap realizacji wg stanu na dzień 17.11.2025 r.	Plan wydatków na 2026 r.	Zaangażowanie środków zewnętrznych w 2026 r.
1.	BUDOWA ELEKTROWNI PV O MOCY 150 KW W MIEJSCOWOŚCI CZARNY BÓR, WRAZ Z TRAFOSTACJĄ, MAGAZYNEM ENERGII ORAZ PRZYGOTOWANIEM DOKUMENTACJI PROJEKTOWEJ (rozdział: 40095 - §6057, §6059)	Zadanie na etapie aplikowania o dofinansowanie w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności, Inwestycja B2.2.2/G1.1.2 - Instalacje OZE realizowane przez społeczności energetyczne, Część B: wsparcie inwestycyjne społeczności energetycznych, Działanie B.1: Demonstracyjne projekty inwestycyjne realizowane przez społeczności energetyczne. Zadanie planowane do realizacji w 2026 r., z możliwością przedłużenia do 2027 r.	2.008.000,00	Środki KPO 1.469.000 zł
2.	ROZWÓJ ENERGII ODNAWIALNEJ NA TERENIE GMINY CZARNY BÓR (rozdział: 40095 - §6057, §6059)	Zadanie na etapie procedury zawierania umowy na dofinansowanie ze środków UE w ramach programu Fundusze Europejskie Dla Dolnego Śląska. Zadanie planowane do realizacji w 2026 r. po uzyskaniu dofinansowania.	5.781.855,00	Środki UE – FEDS 2.232.283 zł
3.	PRZEBUDOWA DROGI GMINNEJ NA DZ. NR 139 W GRZĘDACH (rozdział: 60016 - §6050)	Zadanie planowane do realizacji w 2026 r.	530.000,00	Środki Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie 50.000 zł
4.	PRZEBUDOWA DRÓG GMINNYCH (rozdział: 60016 - §6050)	Zadanie planowane do realizacji w 2026 roku, zlecono opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowych.	2.781.000,00	-
5.	ODBUDOWA MOSTU DROGOWEGO NR JN135010472 NA GRZĘDZKIM POTOKU W MIEJSCOWOŚCI GRZĘDY (rozdział: 60078 - §6050)	W 2025 r. zlecono opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej, zawarto Umowę z Wojewodą Dolnośląskim na dofinansowanie w ramach usuwania skutków klęsk żywiołowych. Roboty budowlane planowane są na 2026 rok	600.000,00	Budżet państwa 584.678 zł
6.	PRZEBUDOWA DROGI GMINNEJ NA DZIAŁKACH 217/2, 230 W GRZĘDACH (rozdział: 60078 - §6050)	W 2025 r. zlecono opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej, zawarto Umowę z Wojewodą Dolnośląskim na dofinansowanie w ramach usuwania skutków klęsk żywiołowych. Roboty budowlane planowane są na 2026 rok	550.000,00	Budżet państwa 532.112 zł
7.	BUDOWA INFRASTRUKTURY NA POTRZEBY CZYSTEGO TRANSPORTU MIEJSKIEGO (rozdział: 60095 - §6057, §6059)	Opracowano dokumentację projektowo-kosztorysową. Zadanie na etapie procedury zawierania umowy na dofinansowanie ze środków UE w ramach programu Fundusze Europejskie Dla Dolnego Śląska. Zadanie planowane do realizacji w 2026 r. po uzyskaniu dofinansowania.	3.350.000,00	Środki UE – FEDS 2.324.000 zł
8.	BUDOWA MIESZKAŃ KOMUNALNYCH W CZARNYM BORZE (rozdział: 70007 - §6050)	W latach ubiegłych opracowano dokumentację projektowo-kosztorysową. Zadanie jest na etapie poszukiwania źródeł finansowania ze środków zewnętrznych.	100.000,00	-
9.	WYKONANIE NOWYCH ENERGOOSZCZĘDNYCH ŹRÓDEŁ CIEPŁA W KOMUNALNYCH LOKALACH MIESZKALNYCH (rozdział: 70007 - §6050)	Zadanie planowane do realizacji w 2026 roku, stanowi kontynuację zadania związanego z wykonaniem energooszczędnych instalacji grzewczych w lokalach komunalnych	100.000,00	-
10.	TRANSFORMACJA ENERGETYCZNA BUDYNKÓW MIESZKALNYCH W CELU OGRANICZENIA NISKIEJ EMISJI W GMINIE CZARNY BÓR (rozdział: 70007 - §6050)	Opracowano dokumentację projektowo-kosztorysową. Zadanie na etapie procedury zawierania umowy na dofinansowanie ze środków UE w ramach programu Fundusze Europejskie Dla Dolnego Śląska. Zadanie planowane do realizacji w 2026 r. po uzyskaniu dofinansowania.	2.320.300,00	Środki UE – FEDS 1.860.670 zł
11.	BUDOWA PUNKTU OBSŁUGI MIESZKAŃCA (rozdział: 75023 - §6050, §6370)	Zadanie w końcowej fazie robót budowlanych. Zakończenie i odbiór planowane na I kwartał 2026 roku	820.000,00	dofinansowanie RF Polski Ład-PIS – 600.000 zł
12.	CYBERBEZPIECZNY SAMORZĄD - ZWIĘKSZENIE POZIOMU CYBERBEZPIECZEŃSTWA W GMINIE CZARNY BÓR (rozdział: 75023 - §6057, 6059)	Zadanie w trakcie realizacji. Trwa procedura związana z udzieleniem zamówienia publicznego na dostawę sprzętu komputerowego w ramach tego zadania. Kontynuacja i zakończenie realizacji zadania planowane jest na 2026 r. w 2024 roku zawarto umowę na dofinansowanie projektu i otrzymano część dofinansowania.	333.079,08	Środki UE i BP 251.840,86 zł
13.	OGRANICZENIE NISKIEJ EMISJI NA TERENIE GMINY CZARNY BÓR I STARE BOGACZOWICE POPRZECZ POPRAWĘ EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ BUDYNKÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ (rozdział: 75023 - §6057, 6059)	Zadanie obejmuje wykonanie prac termomodernizacyjnych w budynku Urzędu Gminy. Planowane do realizacji w 2026 r. Wniosek wybrany do dofinansowania, zadanie na etapie kompletowania dokumentacji do zawarcia umowy o dofinansowanie projektu. Realizacja zadania planowana na 2026 rok.	1.416.567,00	Środki UE 993.733 zł

Objaśnienia do projektu budżetu Gminy Czarny Bór na 2026 rok

L.p.	Nazwa	Etap realizacji wg stanu na dzień 17.11.2025 r.	Plan wydatków na 2026 r.	Zaangażowanie środków zewnętrznych w 2026 r.
14.	ZAKUPY INWESTYCYJNE W RAMACH PROGRAMU OL I OC NA LATA 2025-2026	Zadanie planowane do realizacji w 2026 roku	300.000,00	Budżet państwa Program OLI OC 300.000 zł
15.	DOFINANSOWANIE ZAKUPU RADIOWOZU POLICYJNEGO	Zadanie planowane do realizacji w 2026 roku	15.000,00	-
16.	ROZBUDOWA KANALIZACJI NA TERENIE GMINY CZARNY BÓR	W 2025 roku opracowano dokumentację projektowo kosztorysową, wyłoniono wykonawcę robót budowlanych, który przystąpi do prac. Kontynuacja i zakończenie zadania planowane jest na 2026 rok	994.000,00	-
17.	CIEPŁE MIESZKANIE	Zadanie realizowane w ramach zawartej Umowy z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	115.500,00	dotacja WFOŚiGW - 115.500 zł
18.	DOFINANSOWANIE KOSZTÓW WYMIANY ŹRÓDEŁ CIEPŁA DLA MIESZKAŃCÓW GMINY	Zadanie planowane do realizacji w 2026 roku, kontynuacja gminnego programu dofinansowania wymiany pieców	150.000,00	-
19.	BUDOWA OŚWIETLENIA ULICZNEGO PRZY UL. JASNEJ W CZARNYM BORZE	W 2025 roku opracowano dokumentację, wyłoniono wykonawcę robót. Zadanie w trakcie realizacji, planowane zakończenie w 2026 r.	77.000,00	-
20.	BUDOWA BAZY TRANSPORTOWO-MAGAZYNOWEJ DLA POTRZEB GMINY CZARNY BÓR NA TERENIE POGÓRNICZYM PRZY UL. GŁÓWNEJ W CZARNYM BORZE (rozdział: 90095 - §6057, §6059)	Opracowano dokumentację projektowo-kosztorysową. Zadanie na etapie procedury zawierania umowy na dofinansowanie ze środków UE w ramach programu Fundusze Europejskie Dla Dolnego Śląska. Rozpoczęto procedurę wyłonienia wykonawcy robót budowlanych. Zadanie planowane do realizacji i zakończenia w 2026 r.	3.123.000,00	Środki UE – FEDS 2.625.000 zł
21.	ZAKUP SPRZĘTU DO REALIZACJI ZADAŃ KOMUNALNYCH NA TERENIE GMINY	Zadanie planowane do realizacji w 2026 roku	250.000,00	-
22.	BUDOWA ŚWIETLICY WIEJSKIEJ W BORÓWNIE	Zadanie w trakcie realizacji, zawarto umowę z wykonawcą, otrzymano z BGK promesę dofinansowania inwestycji, planowane zakończenie w 2026 r.	920.000,00	dofinansowanie RF Polski Ład-PIS - 800.000 zł
23.	OGRAŃCZENIE NISKIEJ EMISJI NA TERENIE GMINY CZARNY BÓR I STARE BOGACZOWICE POPRZECZ POPRAWĄ EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ BUDYNKÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ (rozdział: 92109 - §6057, 6059)	Zadanie obejmuje wykonanie prac termomodernizacyjnych w budynku świetlicy wiejskiej w Jaczkowie. Planowane do realizacji w 2026 r. Wniosek wybrany do dofinansowania, zadanie na etapie kompletowania dokumentacji do zawarcia umowy o dofinansowanie projektu. Realizacja zadania planowana na 2026 rok.	377.627,00	Środki UE – FEDS 278.483 zł
24.	UDOSTĘPNIENIE TURYSTYCZNE RUIN ZAMKU LUBNO W CZARNYM BORZE	Zadanie planowane do realizacji, zlecono opracowanie koncepcji oraz dokumentacji projektowo-kosztorysowej, wyodrębniono z tego zadania dwa zadania związane z przebudową dróg	1.900.000,00	dofinansowanie RFIL – 1.400.000 zł
25.	BUDOWA OŚWIETLENIA BOISKA SPORTOWEGO W WITKOWIE	Zadanie planowane do realizacji w 2026 r. w ramach funduszu sołeckiego	63.624,00	FSS Witków 63.624 zł
26.	ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY SPORTOWO-REKREACYJNEJ W CZARNYM BORZE	Zadanie w trakcie realizacji, częściowo zakończone (parking), w 2026 roku dalsza realizacja rozbudowy zaplecza sportowego. Otrzymano z BGK promesę dofinansowania inwestycji, planowane zakończenie w 2026r.	1.260.000,00	dofinansowanie RF Polski Ład-PIS - 1.100.000 zł
27.	ROZBUDOWA OBIEKTÓW REKREACYJNYCH I SPORTOWYCH WRAZ Z ZAPLECZEM	Zadanie w trakcie realizacji, kontynuacja w 2026 roku	468.855,00	dofinansowanie RFIL – 468.855 zł
OGÓŁEM:			30.705.407,08	---

Jak wynika z danych zawartych w powyższej tabeli, większość zadań stanowi kontynuację inwestycji rozpoczętych w latach poprzedzających rok budżetowy. Ponadto należy zauważyć, że istotną część w źródłach finansowania, stanowią środki finansowe pozyskane z zewnątrz, w szczególności z Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych, Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych oraz środków z budżetu Unii Europejskiej.

**INFORMACJA
O PRZEWIDYWANYM STANIE MIENIA KOMUNALNEGO
GMINY CZARNY BÓR**

L.p	Wyszczególnienie	Przewidywany stan na :		Planowane Zwiększenia (+) Zmniejszenia (-) stanu w roku budżetowym	Sposób zagospodarowania				
		31.12. 2025	31.12. 2026		w bezpośrednim zarządzie gminy	w zarządzie jednostki komunalnej	dzierżawa najem leasing	wieczyste użytkowa -nie	Inne formy
1.	Grunty ogółem (ha)	508,49	492,43	- 10,2	184,83	18,0	224,6	65,0	-
	w tym :								
	- rolne	241,58	231,28	- 5,40	8,58	-	222,7	-	-
	- działki budowlane	33,41	31,15	- 1,30	29,15	-	1,9	0,1	-
	- tereny rekreacyjne	14,8	14,8	-	14,8	-	-	-	-
	- pozostałe	202,4	198,9	-	116	18,0	-	64,9	-
2.	Lasy	16,3	16,3	-	16,3	-	-	-	-
3.	Parki	-	-	-	-	-	-	-	-
4.	Budynki (ogółem)	71	71	-	18	13	2	-	38
	- mieszkalne	51	51	-	-	13	-	-	38
	- obiekty szkolne	4	4	-	4	-	-	-	-
	- obiekty kulturalne	6	6	-	6	-	-	-	-
	- obiekty służ. zdrowia	1	1	-	1	-	-	-	-
	- pozostałe obiekty użyteczności publ.	6	6	-	6	-	-	-	-
	- inne	3	3	-	1	-	2	-	-
5.	Budowle i urządzenia techniczne								
	- wodociągi szt.	-	-	-	-	-	-	-	-
	- długość w km	-	-	-	-	-	-	-	-
	- oczyszczalnie ścieków	1	1	-	1	-	-	-	-
	- wysypiska	-	-	-	-	-	1	-	-
	- drogi gminne (km)	65,283	65,283	-	65,283	-	-	-	-
	- obiekty sportowe	6	6	-	6	-	-	-	-

Analiza danych zawartych w powyższej tabeli pozwala uzasadnić kwoty, jakie gmina zamierza pozyskać m.in. ze sprzedaży majątku. W 2026 roku planuje się sprzedać łącznie:

- 4 działki budowlane o łącznej powierzchni 1,2968 ha; szacowane wpływy z tego tytułu w 2026 roku prognozuje się na kwotę 824.850 zł;
- 3 działki rolne o pow. 5,3986 ha; szacowane wpływy z tego tytułu w 2026 r. planuje się na kwotę 298.500 zł;
- sprzedaż działek budowlanych, uzbrojonych w wyniku realizacji projektu *Budowa Strefy Aktywności Gospodarczej w Czarnym Borze*, o łącznej powierzchni 3,4659 ha, z której szacowane wpływy zaplanowano w wysokości ok. 2.980.674 zł.

Ponadto plan wpływów ze sprzedaży majątku gminy obejmuje wartość wpłat, z tytułu sprzedaży ratalnej mienia dokonanej w latach ubiegłych. Z tego tytułu gmina spodziewa się wpływów w 2026 roku w wysokości ok. 4.000 zł.

<u>WYKAZ ZADAŃ</u> <u>REALIZOWANYCH W DRODZE UMÓW LUB POROZUMIEŃ</u> <u>MIEDZY JEDNOSTKAMI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO</u>

1. Instytucja Pośrednicząca Aglomeracji Wałbrzyskiej

Gminy tworzące Aglomerację Wałbrzyską zawarły Porozumienie, na mocy którego będą wspólnie realizować Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Wałbrzyskiego Obszaru Funkcjonalnego (ZIT WOF). Wdrażanie ZIT WOF współfinansowane będzie ze środków FEDS 2021-2027. Obszar Aglomeracji Wałbrzyskiej obejmuje 27 gmin, w tym Gminę Czarny Bór. W ramach tego Porozumienia Gmina Czarny Bór przekaże Gminie Wałbrzych Miastu Na Prawach Powiatu dotację celową w zabezpieczenia środków na pokrycie wkładu własnego do kosztów funkcjonowania Instytucji Pośredniczącej Aglomeracji Wałbrzyskiej w 2026 roku.

**WYKAZ ZADAŃ REALIZOWANYCH W 2026 ROKU Z ZAANGAŻOWANIEM ŚRODKÓW
POCHODZĄCYCH Z BUDŻETU UNII EUROPEJSKIEJ**

Nazwa zadania	Rozdział	PLAN DOCHODÓW w 2026 roku /w zł/			PLAN WYDATKÓW W 2026 roku /zł/		
		Ogółem	Bieżące	majątkowe	Ogółem	Bieżące	majątkowe
ROZWÓJ ENERGII ODNAWIALNEJ NA TERENIE GMINY CZARNY BÓR	40095	2.427.600,00	195.317,00	2.232.283,00	6.060.080,00	279.025,00	5.781.855,00
BUDOWA ELEKTROWNI PV O MOCY 150 KW W MIEJSCOWOŚCI CZARNY BÓR, WRAZ Z TRAFOSTACJĄ, MAGAZYNEM ENERGII ORAZ PRZYGOTOWANIEM DOKUMENTACJI PROJEKTOWEJ	40095	1.469.000,00	-	1.469.000,00	2.008.000,00	-	2.008.000,00
BUDOWA INFRASTRUKTURY NA POTRZEBY CZYSTEGO TRANSPORTU MIEJSKIEGO	60095	2.464.000,00	140.000,00	2.324.000,00	3.550.000,00	200.000,00	3.350.000,00
TRANSFORMACJA ENERGETYCZNA BUDYNKÓW MIESZKALNYCH W CELU OGRANICZENIA NISKIEJ EMISJI W GMINIE CZARNY BÓR	70007	1.990.917,00	130.247,00	1.860.670,00	2.473.532,00	153.232,00	2.320.300,00
OGRANICZENIE NISKIEJ EMISJI NA TERENIE GMINY CZARNY BÓR I STARE BOGACZOWICE POPRZECZ POPRAWĘ EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ BUDYNKÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ	75023	1.070.438,00	76.705,00	993.733,00	1.506.809,00	90.242,00	1.416.567,00
	92109	296.873,00	18.390,00	278.483,00	399.182,00	21.555,00	377.627,00
CYBERBEZPIECZNY SAMORZĄD - ZWIĘKSZENIE POZIOMU CYBERBEZPIECZEŃSTWA W GMINIE CZARNY BÓR	75023	176.288,60	-	176.288,60	333.079,08	-	333.079,08
INSTYTUCJA POŚREDNICZĄCA AGLOMERACJI WAŁBRZYSKIEJ	75095	-	-	-	35.000,00	35.000,00	0,00
BUDOWA BAZY TRANSPORTOWO- MAGAZYNOWEJ DLA POTRZEB GMINY CZARNY BÓR NA TERENIE POGÓRNICZYM PRZY UL. GŁÓWNEJ W CZARNYM BORZE	90095	2.775.000,00	150.000,00	2.625.000,00	3.300.000,00	177.000,00	3.123.000,00

**WYKAZ ZADAŃ REALIZOWANYCH W 2026 ROKU
Z ZAANGAŻOWANIEM ŚRODKÓW POCHODZĄCYCH Z FUNDUSZU PRZECIWDZIAŁANIA COVID-19**

Nazwa zadania	Fundusz	PLAN WYDATKÓW W 2026 roku		
		klasyfikacja	Ogółem /zł/	w tym: majątkowe
Udostępnienie turystyczne ruin zamku Lubno w Czarnym Borze	Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych	92120 §6100	1.400.000,00	1.400.000,00
Rozbudowa obiektów rekreacyjnych i sportowych wraz z zapleczem	Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych	92601 §6100	468.855,00	468.855,00
RAZEM:			1.868.855,00	1.868.855,00

**WYKAZ ZADAŃ REALIZOWANYCH W 2026 ROKU Z ZAANGAŻOWANIEM ŚRODKÓW
POCHODZĄCYCH Z RZĄDOWEGO FUNDUSZU POLSKI ŁĄD
- PROGRAM INWESTYCJI STRATEGICZNYCH -**

Nazwa zadania	PLAN DOCHODÓW w 2026 roku /w zł/				PLAN WYDATKÓW W 2026 roku /zł/			
	klasyfikacja	ogółem	w tym:		klasyfikacja	ogółem	w tym:	
			bieżące	majątkowe			bieżące	majątkowe
Budowa punktu obsługi mieszkańca	75023 § 6370	2.486.251,00	-	2.486.251,00	75023 § 6370	820.000,00	-	600.000,00
	-	-	-	-	75023 § 6050		-	220.000,00
Budowa świetlicy wiejskiej w Borównie	92109 § 6370	2.386.200,00	-	2.386.000,00	85516 § 6370	920.000,00	-	800.000,00
	-	-	-	-	85516 § 6050		-	120.000,00
Rozbudowa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej w Czarnym Borze	92601 § 6370	3.522.900,00	-	3.522.900,00	92601 § 6370	1.260.000,00	-	1.100.000,00
	-	-	-	-	92601 § 6050		-	160.000,00
RAZEM:		8.395.351,00	-	8.395.351,00	-----	3.000.000,00	-	3.000.000,00

UWAGI KOŃCOWE:

Przedkładany projekt budżetu na 2026 rok, jak też wieloletnia prognoza finansowa zostały sporządzone z uwzględnieniem obowiązujących przepisów, w szczególności ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, informacji zawartych w dokumentach rządowych, w tym m. in. Założeniach do projektu budżetu państwa na rok 2026, Wytycznych dotyczących stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw, zaktualizowanych w lipcu 2025 roku, w szczególności dotyczących założeń makroekonomicznych (CPI – dynamika średnioroczna i PKB – dynamika realna), informacji uzyskanych od Ministra Finansów, Wojewody Dolnośląskiego, Dyrektora Delegatury Krajowego Biura Wyborczego, określających przyjęte w projekcie budżetu państwa na 2025 rok kwoty udziałów w podatkach dochodowych budżetu państwa (CIT i PIT), kwoty subwencji, dotacji celowych. Planowane wielkości uwzględniają również zmiany wprowadzone w październiku 2024 roku w ustawie o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Wielkości ujęte zarówno w projekcie budżetu na rok 2026 jak i w projekcie uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej, oparte zostały na wynikach analizy aktualnej sytuacji finansowej Gminy, w szczególności dotyczącej wykonania dochodów i wydatków w latach poprzednich oraz przewidywanego wykonania w roku bieżącym, co jest niezbędne dla spełnienia wymogów ustawy o finansach przy opracowywaniu projektów uchwał: budżetowej i w sprawie WPF.

Mając na uwadze aktualną sytuację finansową Gminy oraz przy założeniu możliwie realnego wykonania poziomu dochodów, zadania/przedsięwzięcia zarówno kontynuowane jak i nowe będą miały zapewnione finansowanie. Ponadto zarządzanie aktualnymi i planowanymi do zaciągnięcia zobowiązaniami finansowymi gminy będzie realizowane w sposób odpowiedzialny i niezagrażający płynności finansowej Gminy. Powyższe założenia pozwalają uznać, że nałożone na gminę przepisami prawa zadania oraz te wybrane przez mieszkańców m.in. dotyczące Funduszu Sołeckiego zostaną zrealizowane.

Przedłożony projekt budżetu, w oparciu o zakładane możliwości finansowe gminy, w sposób wyważony zabezpiecza środki na realizację przyjętych zadań. Szacując kwoty dochodów kierowano się zasadą ostrożności, natomiast przy planowaniu wydatków wzięto pod uwagę: z jednej strony konieczność zapewnienia odpowiedniej wysokości środków niezbędnych do prowadzenia działalności, a z drugiej strony zasadę racjonalności i gospodarności przy dysponowaniu środkami publicznymi. W niniejszym projekcie budżetu uwzględnia się najpilniejsze pozycje wynikające z postulatów i wniosków zgłoszonych na spotkaniach z mieszkańcami gminy, konsultacjach z sołtysami i radnymi, biorąc pod uwagę hierarchię potrzeb i możliwości finansowe gminy.

Przedstawiając niniejszy projekt Wójt Gminy Czarny Bór liczy na przychylne przyjęcie przedstawionych w nim propozycji i jego akceptację.